

Συνεργάζονται σαν όργανα μουσικού τρίο

» «Προδοσία» του Χάρολντ Πίντερ από την Alpha Square

Σκηνοθεσία: Εύης Γαβριηλίδης

Σκηνικά: Άντης Παρτζίλης

Φωτισμός: Καρολίνα Σπύρου

Παίζουν: Ανδρέας Αραούζος, Αλεξία

Παρασκευά, Πολ Στιούαρτ, Δημήτρης Δημητρίου.

Όταν για χρόνια διαβάξεις και βλέπεις κάποιον καλό θεατρικό συγγραφέα σε μετάφραση, ξεχνάς πως η πραγματική συνάντηση μαζί του έχει πολύ περισσότερες πιθανότητες να πραγματοποιηθεί όταν ακούσεις το κείμενο στην πρωτότυπη γλώσσα, όταν ο ρυθμός του λόγου είναι φυσικός, όταν η σύνταξη είναι το πραγματικό καλούπι της σκέψης και όχι ένα δοτό σχήμα που συχνά αλλοιώνει το περιεχόμενο, όταν η επιλογή των λέξεων από τον ίδιο το δημιουργό αποκαλύπτει ξαφνικά κάποιες λεπτομέρειες που κάνουν τη διαφορά.

Πιστεύω πως τα πιο πάνω ισχύουν ιδιαίτερα για το πιντερικό θέατρο. Γνώρισα τον Πίντερ στα αγγλικά μετά από πολλές παραστάσεις και πολλά αναγνώσματα των έργων του σε μετάφραση στα ελληνικά και στα ρωσικά. Ήταν μια θεατρική σύνθεση από τα ποιήματα του Πίντερ από υπέροχο αγγλικό θίασο στην τελετή της απονομής του ευρωπαϊκού θεατρικού βραβείου. Τότε αντιλήφθηκα πόσο όλες οι άλλες μεταφρασμένες πιντερικές εκδοχές βάραιναν το λόγο του, επιβράδυναν τη ροή του, υπογράμμιζαν

την κάθε χωριστή ατάκα, ενώ στο πρωτότυπο οι ατάκες έχουν την ελαφρότητα των κομματιών του παζλ και μόνο η συνολική εικόνα αποδίδει το πλήρες, το βαρυσήμαντο.

Αν αγαπάς το θέατρο, αγαπάς και τον Πίντερ. Χρειάζεται, βέβαια, εκτός από τη γλώσσα, και μια καλή παράσταση. Χρειάζονται ηθοποιοί που να μπορούν να λειτουργούν ως καλοί αγωγοί του κειμένου, να μην έχουν υπερβολική υποκριτική πυκνότητα και βαρύτητα, να είναι υποκριτικά «αλαφροπάτητοι», να μην προδίδουν πρόωρα τα «μυστικά» των πιντερικών έργων. Χρειάζεται σκηνογράφος που να τηρεί την ισορροπία μεταξύ του πραγματοφανούς και του αφηρημένου. Χρειάζεται πάνω απ' όλα σκηνοθέτης-πλάστης για να μορφοποιήσει την πιντερική φαινομενική αοριστία, να μετρήσει τη δοσολογία της ειρωνείας και της θλίψης.

Όλα αυτά υπήρχαν στην παράσταση του alpha square. Δεν έχω δει άλλη παραγωγή της ομάδας και δεν γνωρίζω αν είναι σύνηθες να βγάζουν τέτοιες παραστάσεις. Απόλαυσα την «Προδοσία». Ο Ανδρέας Αραούζος, η Αλεξία Παρασκευά και ο Πολ Στιούαρτ συνειδητοποιώντας ότι το κύριο ζήτημα του έργου είναι η εξερεύνηση των ανθρωπίνων σχέσεων προβάλλουν τις πλευρές και όχι τις κορυφές του τριγώνου. Δεν ανταγωνίζονται, αλλά συνεργάζονται σαν όργανα μουσικού τριό, καταφέροντας έτσι να ακουστεί η μουσική ενός από τα τελευταία πιντερικά κείμενα. Ο χρόνος στο έργο κυλά αναδρομικά και οι ηθοποιοί οδηγούν τους ήρωές τους από τα ερείπια των σχέσεών τους στους σπόρους της προδοσίας. Η αρμονία της υποκριτικής τους σύμπραξης βασιζόταν στον πλήρη συντονισμό τους με τον εσωτερικό ρυθμό του κειμένου. Κανείς από τους τρεις δεν επέτρεψε στον εαυτό του να επιβραδύνει ή να επιταχύνει το λόγο, να υπερβάλει στην κίνηση ή στην έκφρασή του.

Ακόμα και οι συχνές αλλαγές του σκηνικού (σκηνογράφος Άντης Παρτζίλης) ήταν ενταγμένες στο γενικό ρυθμό της παράστασης. Ο μιμιμαλισμός των σκηνικών ήταν κατάλληλος για να εκπληρωθεί η βασική τους λειτουργία σ' ένα έργο όπου ο χώρος παίζει κυρίαρχο ρόλο στο θέμα της προδοσίας και ορίζει τη συμπεριφορά των προσώπων.

Το καλοκαίρι που πέρασε, ο Εύης Γαβριηλίδης είπε κάτι off the record. Είπε ότι ποτέ δεν κατάλαβε και δεν αγάπησε τον Πίντερ. Μετά από την παράσταση της «Προδοσίας» εντάσσω την κουβέντα του στα συνηθισμένα αστεία του σκηνοθέτη. Χωρίς έναν εξαιρετικό μάεστρο δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με τόσα λιτά μέσα τέτοια πιντερική μουσικότητα.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ